

Læreres forventninger til eleverne er altafgørende for deres succes

Af: Bodil Christensen

Selvopfyldende profetier er en realitet. Vigtig udgivelse minder os om forskningsmæssig dokumentation for en hverdagserfaring.

Illustratoren og forfatteren Dorte Karrebæk fortæller i sin erindringsbog "I tilfælde af krig" om sin skolegang, hvor hun på ingen måde brillerede fagligt: "Læreren sagde, da hun fik karakterbogen overrakt: 'Lise, du er intelligent, men doven. Du kan kun få ug-minus i gennemsnit. Næste gang vil jeg se et rent ug fra dig ... Men så har vi Dorte her. Hun har fået et Godt Kryds, og det er flot. For det er, hvad hun maksimalt har evner til'".

Så er det ligesom på plads. Lærernes forventninger var lige til Godt Kryds med den Ørstedeske skala. Oftest er det således, at vi alle lever op til Rosenthal-effekten (eller Pygmalion-effekten, som den også benævnes). Rosenthal-effekten er det fænomen, at en persons forventninger til en andens præstationer har en tendens til at blive opfyldt.

I skolen (og i al undervisning) kan og må man gøre sit bedste for, at Rosenthal-effekten bliver brugt positivt. Der er forskningsmæssigt belæg for at sige, at det netop er "kollektiv mestring", der har den største effektstørrelse, når man måler faktorer, der har indflydelse på elevens læring. Her er lektier, skoleledelse og matematiske programmer nederst på listen.

Peter Andersen (oversætteren af bogen) skriver således i sit forord: "Når man lærer af hinanden, løfter i flok og sammen tror på, at man kan klare en hvilken som helst udfordring uanset elevernes baggrund, så har man opnået kollektiv mestring".

Forfatteren til "Kollektiv mestring" er den canadiske skoleforsker Jenni Donahoo, der har arbejdet for Ontario Ministry of Education, hvor hun har arbejdet for at støtte unges læsefærdigheder. Hun har en ph.d. i uddannelsesvidenskab, men det fremgår af de mange cases i bogen, at hun også har en lang praksisbaggrund.

Bogens intention fremgår tydeligst af bagsideteksten, hvor der står: "Hvis lærere og pædagogs virkelighed bliver filtreret gennem troen på, at de kan gøre meget lidt for at påvirke elever og studerendes præstationer, så er sandsynligheden for, at denne tro vil manifestere sig i deres praksis, meget stor".

De mange rutinerede undervisere i skolen vil nok tænke: "Ja, hvor indlysende. Hvis vi som skole har en selvforståelse af, at vi har gode elever, der arbejder så godt, de kan, og det gør vi i et fælles projekt, så kan det kun gå godt". Sådan er det. Derfor er det en vigtig udgivelse, hvor der bliver mindet om forskningsmæssig dokumentation for denne indlysende hverdagserfaring. Den forskning gøres der rede for i bogen, men der er såvel en teoretisk som en praktisk del, således at man kan bruge bogen i lokal (kommunal) skoleudvikling.

Der er seks forudsætninger, der muliggør kollektiv mestring: udvidet lærerindflydelse, enighed om, hvad det/de fælles mål er, lærernes indbyrdes viden om hinandens arbejde, et samhörigt personale, lydhør ledelse og effektive interventionssystemer.

Sidst i bogen er der tredive siders bilag med mere konkrete og Handlungsanvisende strategier for at arbejde med kollektiv mestring. Der er også et indeks, så man kan slå op på det, man måtte have særlig interesse i.

Det er en god bog, der fortjener at blive læst. Men bogen fortjener især at blive brugt i praksis. Forhåbentlig kan den få plads i skoleudviklingssammenhænge.

Tak for at sætte fokus på værdien af kollektiv mestring. Nu venter det store arbejde med at formidle fra teori til praksis.

PS. Dorte Karrebæk levede ikke op til lærerens noget pessimistiske forventninger. Hun fik (og har fortsat) en smuk karriere som illustratør og børnebogsforfatter. Hun har modtaget utallige hædersbevisninger og priser, der helt klart må overskygge lærerens "Godt Kryds".

Fakta

Titel
Kollektiv mestring

Forfatter
Jenni Donahoo

Pris
250

Sider
179

Forlag
Forlaget Klim